

სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო

2023 წლის ანგარიში

2023 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტო საერთაშორისო სტანდარტის ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის სერტიფიკატის ISO 9001:2015 მფლობელი გახდა

სააგენტომ წარმატებით გაიარა საერთაშორისო აუდიტის ყველა ეტაპი „სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის“ მიმართულებით და, ევროკავშირის ENPARD-ის ფარგლებში აღებული ვალდებულებების შესაბამისად, საერთაშორისო სტანდარტის ხარისხის მენეჯმენტის სისტემის სერტიფიკატი ISO 9001:2015 აიღო.

საერთაშორისო სტანდარტი ადასტურებს ხარისხის მართვის სისტემების მაღალ საფეხურს, სააგენტოს ამოცანებისა და მიზნების განსაზღვრას, მათთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების სწორად მართვას, ადამიანური და ინფრასტრუქტურული რესურსების მაქსიმალურად ეფექტიანად გამოყენებას, მომსახურების ისეთი სისტემების შექმნას, რომლებიც სრულად აკმაყოფილებს მომხმარებლის მოთხოვნებს და შესაბამისობაშია საერთაშორისო საკანონმდებლო მოთხოვნებთან.

სურსათის უვნებლობა

მომხმარებელთა ინტერესებისა და ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით, სურსათის ეროვნული სააგენტო, სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის პროგრამის შესაბამისად, ყოველწლიურად ახორციელებს სამომხმარებლო ბაზრის, მათ შორის, საზოგადოებრივი კვების ობიექტების, სკოლებისა და საბავშვო ბაღების კვების ბლოკების, მარკეტების, ცხოველთა სასაკლაოების, საცხოვების, აგრარული ბაზრების და ა.შ. შემოწმებას.

2023 წელს ჩატარდა 31 360 სახელმწიფო კონტროლი (ინსპექტირება: გეგმური - 8635; არაგეგმური - 1119, მათ შორის, აღიარების მინიჭების მიზნით - 256; გადამოწმება - 8923; დოკუმენტური შემოწმება - 7102; ზედამხედველობა - 868; HACCP-ის აუდიტი - 84; HACCP-ის აუდიტის დროს გაცემული მითითებების გადამოწმება - 87).

გამოვლინდა 3878 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა.

2023 წელს, მონიტორინგის პროგრამის ფარგლებში, სხვადასხვა დასახელების

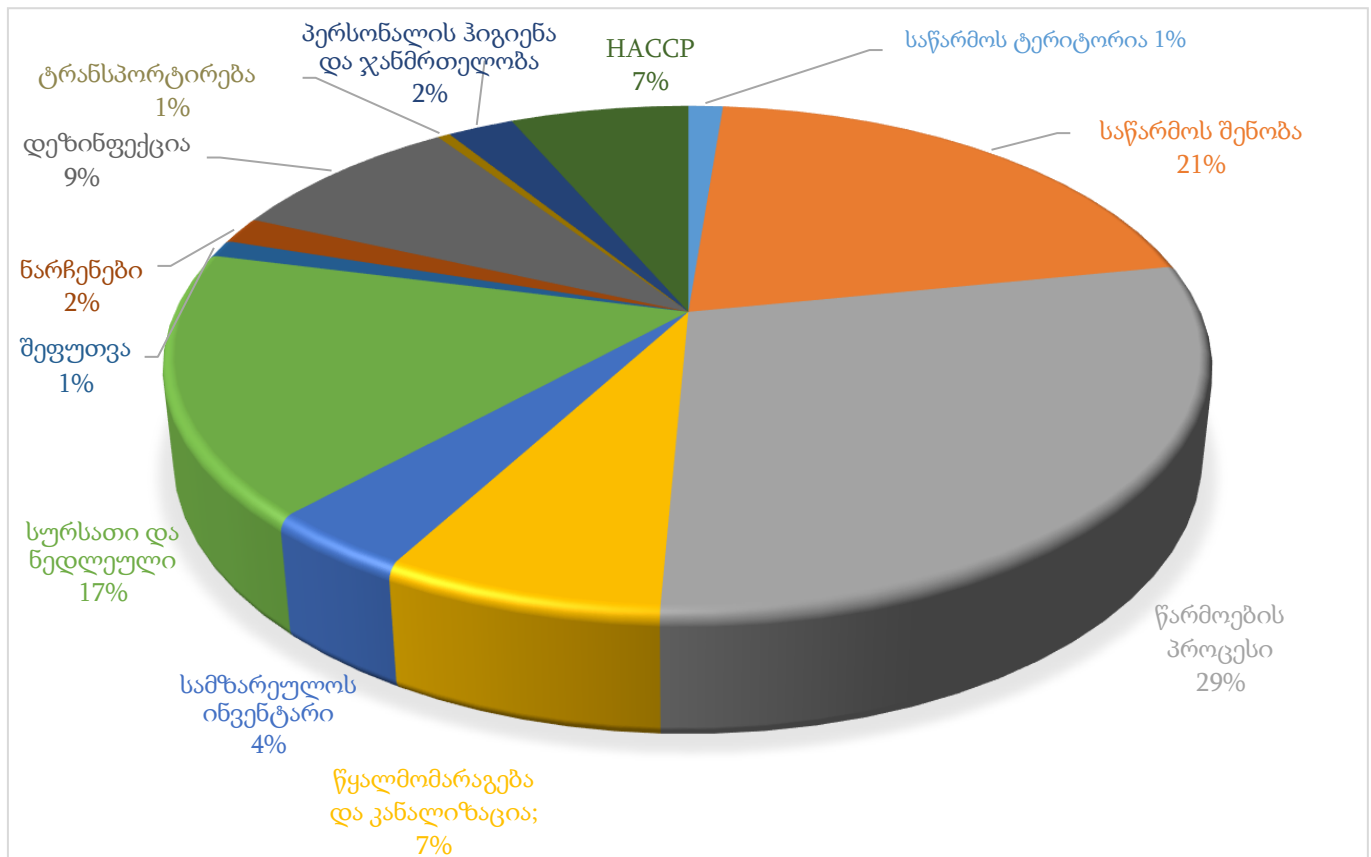
სურსათის/სასმელი წყლის 5500-ზე მეტი ნიმუში/სინჯია გამოკვლეული. დარღვევების მაჩვენებელმა შეადგინა 12%.

2023 წლის მონაცემებით, ვადაგასული ან/და შეუსაბამო სურსათის გამოყენებისა და რეალიზაციის ფაქტების გამოვლენის შედეგად სააგენტოს უფლებამოსილი პირების ზედამხედველობით განადგურდა:

- ✓ ხორცი და ხორცპროდუქტები - 37 173 კგ.
- ✓ სხვა მყარი სურსათი - 19 480 კგ.
- ✓ თხევადი სურსათი 599 ლ.
- ✓ კვერცხი 891 ც.

2023 წელს ქვეყნის ტერიტორიაზე ფუნქციონირებდა ცხოველთა 101 და ფრინველთა 39 სასაკლაო. აღნიშნულ პერიოდში სასაკლაოებზე დაიკლა 13 695 957 ცხოველი და ფრინველი. გაიცა 443 493 ცალი ვეტერინარული მოწმობა ფორმა #2.

გამოვლენილი შეუსაბამობების პროცენტული წილი

სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიმართ ცნობადობა ყოველწლიურად იზრდება, რასაც მოწმობს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცხელ ხაზზე შემოსული შეტყობინებების რაოდენობის ზრდა.

2023 წელს სურსათის უვნებლობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე შემოსულია 1357 შეტყობინება (მოქალაქეთა სატელეფონო შეტყობინება - 1274, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან/საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრიდან - 28, სხვა უწყებებიდან - 55), რომელზეც რომელზეც გატარდა შესაბამისი რეაგირება. სურსათის უვნებლობის დეპარტამენტი აწარმოებს აღნიშნული შეტყობინებებისა და შესაბამისი რეაგირებებისას მიღებული შედეგების ელექტრონულ აღრიცხვას.

ბიზნესოპერატორების მიმართვის საფუძველზე სააგენტომ გასცა შემდეგი სერტიფიკატები:

ჰიგიენური სერტიფიკატი - 1501;
შესაბამისობის შეფასების სერტიფიკატი - 84;
აღიარების სერტიფიკატი - 38;
ვეტერინარული სერტიფიკატი - 1208.

ბიზნესოპერატორების ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, გაიმართა სამუშაო შეხვედრები და ტრენინგები საკანონმდებლო ცვლილებებთან და სურსათის უვნებლობის სფეროში არსებულ სხვა საკითხებთან დაკავშირებით.

შეფასდა 2023 წლის პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული სახელმწიფო კონტროლის შედეგები, რომლის ანალიზის საფუძველზე შემუშავდა სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2024 წლის პროგრამა და განისაზღვრა პრიორიტეტები.

სურსათის უვნებლობის დეპარტამენტისა და შემოსავლების სამსახურის სასაზღვრო დეპარტამენტის ურთიერთთანამშრომლობით, იმპორტირებულ სურსათში მიკრობიოლოგიური დაბინძურების აღმოჩენასთან დაკავშირებით წარმოებს შესაბამისი ელექტრონული რეესტრი და საბაჟოზე აღებული ნიმუშების საფუძველზე, დარღვევის შემთხვევაში, ხორციელდება (მიკრობიოლოგიური, ქიმიური) სურსათის რისკების მართვა და შესაბამისი ზედამხედველობა.

ვეტერინარული კეთილსაიმედობის უზრუნველყოფა

ქვეყანაში ეპიზოოტიური კეთილსაიმედობის შენარჩუნებისა და კონტროლის მიზნით, სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარიის დეპარტამენტმა განახორციელა შემდეგი ღონისძიებები:

ცხოველთა ვაქცინაცია/რევაქცინაცია (წინასწარი მონაცემები):

- ✓ თურქულის საწინააღმდეგოდ (მათ შორის დაავადების ახალი შტამის საწინააღმდეგოდ) მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვზე ჩატარებულია 1 მლნ-მდე მანიპულაცია;
- ✓ ჯილეხის საწინააღმდეგოდ ვაქცინირებულია 327 416 სული მსხვილფეხა, 596 850 სული წვრილფეხა საქონელი და 3 350 სული კენტჩლიქიანი ცხოველი (გამოვლინდა ჯილეხის 4 შემთხვევა. ინფექციის კერებში იძულებით ვაქცინირებულია 2000 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი (სასოფლო სამეურნეო ცხოველი);
- ✓ ბრუცელოზის საწინააღმდეგოდ - 116 576 სული მსხვილფეხა, 34 969 სული წვრილფეხა საქონელი (ბრუცელოზზე გამოკვლეულია 4676 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა საქონელი, FPA მეთოდით დაავადება დაუდასტურდა 385 სულ მსხვილფეხა და წვრილფეხა საქონელს);
- ✓ ცოფის საწინააღმდეგოდ - 297 905 სული ძაღლი და კატა; დაფიქსირდა ცოფის 81 შემთხვევა, მათ შორისაა 55 ძაღლი, 1 კატა, 24 სასოფლო სამეურნეო ცხოველი და 1 გარეული ცხოველი. ცოფის ინფექციის კერებში იძულებით ვაქცინირებულია 72 054 სული დაავადების ამთვისებელი ცხოველი (ძაღლი, კატა, სასოფლო სამეურნეო ცხოველი);

- ✓ ცხვრისა და თხის ყვავილის საწინააღმდეგოდ აიცრა 481 372 სული წვრილფეხა საქონელი;
- ✓ მსხვილფეხა საქონლის ნოდულარული დერმატიტის საწინააღმდეგოდ - 44 655 სული მსხვილფეხა საქონელი;
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის ჭირის საწინააღმდეგოდ - 411 073 სული ცხვარი და თხა;
- ✓ ყირიმ-კონგოს ჰემორაგიული ცხელების საწინააღმდეგოდ ეპიდემიოლოგიურ კერებში ინსექტოაკარიციდული პრეპარატით დამუშავდა 7182 სული მსხვილფეხა საქონელი.

ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია

ცხოველთა ჯანმრთელობის კონტროლის, აღრიცხვიანობის, მიკვლევადობის უზრუნველყოფის, ასევე, ეტიკეტირებისა და გამჭვირვალობის ხელშეწყობის მიზნით, მიმდინარეობს ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია, რაც პირუტყვის ვაქცინაციის თანმდევი პროცესია.

2023 წელს იდენტიფიცირებულია 522 200 სული მსხვილფეხა და 500 908 სული წვრილფეხა საქონელი.

ვეტერინარული სახელმწიფო კონტროლი

- განხორციელდა 1352 ვეტერინარული სახელმწიფო კონტროლი, მათ შორის, გეგმური ინსპექტირება - 894, არაგეგმური ინსპექტირება - 66, არაგეგმური ინსპექტირება აღიარების მინიჭების მიზნით - 14, გადამოწმება - 89, დოკუმენტური შემოწმება - 289. გამოვლინდა 122 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა;
- ვეტერინარული პრეპარატების ხარისხის მონიტორინგის მიზნით, აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეულია ვეტერინარული პრეპარატის 184 ნიმუში;
- ცხოველთა საკვების უვნებლობის მონიტორინგის მიზნით, სალმონელასა და ენტერობაქტერიაზე გამოკვლეულია თევზის ფქვილის 50 ნიმუში, შინაური ბინადარი ცხოველის საკვების 20 ნიმუში;
- ანაბოლური მოქმედების მქონე და აკრძალული ნივთიერების, ვეტერინარული პრეპარატების და დამაბინძურებლების გამოვლენის მონიტორინგის მიზნით, აღებული და 15 მაჩვენებელზე გამოკვლეულია ცოცხალი ცხოველების ბიოლოგიური მასალის და სასურსათო ცხოველის საკვების 655 ნიმუში, ჩატარდა 2050 ანალიზი;
- სასურსათო დანიშნულების ცხოველის საკვებში პესტიციდების ნარჩენების მაქსიმალური დონის ლაბორატორიული მონიტორინგის მიზნით, აღებული და 3 მაჩვენებელზე გამოკვლეულია სასურსათო ცხოველის საკვების 30 ნიმუში; ჩატარდა 90 ანალიზი;
- შემოწმდა და შესაბამის რეესტრში განთავსდა ვეტერინარული და ცხოველთა ჭერის საქმიანობის განმახორციელებელი 13 ვეტკლინიკა;

- დარეგისტრირდა 303 ვეტპრეპარატი.

ვეტერინარულ-სანიტარიული ზედამხედველობა

ცხოველთა ჯანმრთელობასა და სეზონურ საძოვრებზე გადაადგილების კონტროლის განსახორციელებლად, გადასარეკ ტრასაზე არსებულ ბიოუსაფრთხოების პუნქტებზე დამუშავდა 8088 მსხვილფეხა და 953 250 სული წვრილფეხა პირუტყვი.

ექსპორტი

სააგენტოს ინსპექტორების მიერ ცოცხალ ცხოველებსა და ვეტერინარულ კონტროლქვემდებარე ტვირთზე საექსპორტოდ გაიცა 9900 ვეტერინარული სერტიფიკატი.

საქართველოდან ექსპორტირებულია:

- ✓ 159 267 მსხვილფეხა პირუტყვი
- ✓ 453 427 წვრილფეხა პირუტყვი
- ✓ 212 ღორი
- ✓ 2 კენტჩლიქიანი ცხოველი
- ✓ 5600 შინაური ბინადარი ცხოველი (ძაღლი, კატა)
- ✓ სხვა დანარჩენი - 181
- ✓ 14 811 595 ფრინველი
- ✓ 9 261 580 საინკუბაციო კვერცხი
- ✓ 2 270 275 კგ ტყავნედლეული
- ✓ 527 964 კგ მატყლი
- ✓ 53 766 723 კგ ცხოველის საკვები და საკვებდანამატი
- ✓ 10 851 კგ სხვა (ცხოველური არასასურსათო დანიშნულების პროდუქტი)
- ✓ 42 ვეტპრეპარატი.

ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

სასოფლო-სამეურნეო კულტურებზე ზიანის შემცირების მიზნით, 2023 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტოს მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტმა ჩაატარა მასშტაბური ღონისძიებები:

- ✓ იტალიური და მაროკოული კალიების საწინააღმდეგოდ დამუშავდა 83 900 ჰექტრამდე ფართობი და მონიტორინგი ჩატარდა 297 000 ჰექტრამდე ფართობზე;
- ✓ ამერიკული თეთრი პეპლის წინააღმდეგ კახეთის რეგიონში დამუშავდა 2580 ჰა.

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგოდ განხორციელებული ღონისძიებები

2023 წლის სახელმწიფო მიზნობრივი ქვეპროგრამის „აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ გასატარებელი ღონისძიებები“ ფარგლებში, დასავლეთ საქართველოს რეგიონებში დამუშავდა 360 000 ჰექტრამდე ფართობი. „მოიზიდე და გაანადგურე“ სადგურებზე დამონტაჟდა 110 000-ზე მეტი ფერომონი. მავნებლის გავრცელების კონტროლის მიზნით, მთელი ქვეყნის მასშტაბით მიმდინარეობდა მონიტორინგი (განთავსდა 6 820 ფერომონიანი დამჭერი).

პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი

2023 წელს, ქვეპროგრამის „მცენარეთა დაცვა და ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობა“ ფარგლებში განხორციელდა 728 სახელმწიფო კონტროლი, ქვეყნის მასშტაბით აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეულია პესტიციდის 450 და აგროქიმიკატის 50 ნიმუში.

პესტიციდების და აგროქიმიკატების რეგისტრაცია

2023 წელს გადაიხედა პესტიციდების ნუსხა და დარეგისტრირდა ეფექტიანი, ადამიანისა და გარემოსათვის ნაკლებად საშიში 228 პესტიციდი და 252 აგროქიმიკატი.

ექსპორტი

სააგენტოს ფიტოსანიტარი ინსპექტორების მიერ გაიცა 9 200 ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატი, რის საფუძველზეც საქართველოდან ექსპორტირებულია 529 966 ტონა მცენარეული წარმოშობის პროდუქცია.

ევროკავშირთან დაახლოება

საქართველოსთვის ევროკავშირის კანდიდატი ქვეყნის სტატუსის მინიჭებასთან დაკავშირებით, ევროკომისიის მორიგი შეფასების ანგარიშისთვის სააგენტოს კომპეტენციის ფარგლებში შეივსო შესაბამისი კითხვარი, რომელშიც ასახულია სააგენტოს მიერ საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობები;

ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების ფარგლებში, მომზადდა Priority Action Plan 2024-2025;

მომზადდა „ევროკავშირისა და ნატოში საქართველოს გაწევრიანების შესახებ კომუნიკაციის სტრატეგიის“ განხორციელების 6 თვის ანგარიში;

მომზადდა ინფორმაცია ევროკავშირის ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატისათვის (DG SANTE) თავლში ნარჩენების მონიტორინგის 2023 წლის ეროვნული პროგრამის შედეგებისა და 2024 წლის მონიტორინგის გეგმის შესახებ (შესაბამისი დანართებით) და ასევე საქართველოდან ევროკავშირში გაგზავნილი პროდუქციის წინასაექსპორტო შემოწმებების შესახებ;

მომზადდა ინფორმაცია ევროკავშირის ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატისათვის (DG SANTE) ევროკავშირში საექსპორტო თხილში აფლატოქსინების კონტროლთან დაკავშირებული რეკომენდაციების შესრულების თაობაზე;

შემუშავდა ევროკავშირში საქართველოს ინტეგრაციის 2024 წლის სამოქმედო გეგმა;

მომზადდა „ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ“ შეთანხმების (DCFTA) განხორციელების 2023 წლის სამოქმედო გეგმის შესრულების ანგარიში;

მომზადდა ევროკომისიის 2023 წლის 11 ნოემბრის გაფართოების პოლიტიკის საკითხებზე კომუნიკაციის დოკუმენტით გათვალისწინებული რეკომენდაციების შესრულების ცხრილი;

მიმდინარეობს ევროკავშირთან მუშაობა ჰარმონიზებული სერტიფიკატების შესათანხმებლად - დამტკიცდა და შეთანხმებისათვის გადაიგზავნა სხვადასხვა

დასახელების იმპორტისა და ექსპორტის სერტიფიკატის მოდელები;

კომპანიებისთვის ექსპორტის უფლების მინიჭების მიზნით, მომზადდა შესაბამისი დოკუმენტაცია და შუამდგომლობები ევროკავშირის, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის, ეკვადორის, ჩილეს რესპუბლიკის, სერბეთის რესპუბლიკის, სომხეთის რესპუბლიკის, აზერბაიჯანის რესპუბლიკის, თურქეთის რესპუბლიკის, ერაყის რესპუბლიკის, უკრაინის, ავსტრალიის, კანადისა და უზბეკეთის კომპეტენტური სამსახურებისთვის.